

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)

Štev. (Nº) 19

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

2 de junio - 2. junija 1994

MARKO KREMŽAR

Kako je mogoče?

Junjska razmišljanja

Štiri leta komunistične revolucije. Petinštirideset let totalitarnega režima. Štiri leta demokracije...

Mnogi pozabljajo, kakšno je bilo življenje še pred nekaj leti, malokdo se hoče spomniti, kaj se je godilo pred pol stoletja. In vendar, če naj vidimo jasno, kaj se dogaja, je treba seči s spominom v desetletja partijskega totalitarizma in še nazaj v čase, ko je KPS med nami netila revolucijo.

Med vojno in okupacijo so komunistični likvidatorji pobili okrog tisoč rojakov, predno se jim je posrečilo izzvati odpor in samoobrambo ljudstva. Petdeset let kasneje je demokracija prinesla dovolj svobode, da je o teh dogodkih lahko obveščen vsak, ki hoče. Vendar kako da nobena od slovenskih demokratičnih vlad, nobena parlamentarna stranka, ne državni zbor, da ne govorimo o državnem predsedstvu, še niso javno obsodili omenjenih, pa tudi ne drugih umorov, ki jih je izvajala „v imenu ljudstva“. Ali izvoljeni predstavniki istega ljudstva ne čutijo in ne razumejo, da so s svojim mandatom sprejeli dolžnost razčistiti meglo, s katero so komunisti desetletja ovijali svoje laži in zločine?

Samo omenjene likvidacije zavednih narodnjakov bi bile dovolj, da bi med poštenimi ljudmi za vedno onemogočile organizacijo, katera je te umore spočela, ne glede na vzvišena imena, ki si jih je nadevala? Mar ni dodatna krivda partije prav to, da je morila svoje idejne nasprotnike pod nalepko NOB, to je v imenu svobode?

Kasneje so prišle na vrsto obsodbe in eksekucije „ljudskih sodišč“. Kdaj bodo demokratične oblasti Republike Slovenije javno izjavile, da ta sodišča niso bila ne ljudska, ne legalna in ne legitimna, ter da je šlo pri tem za politične zločine? Kako je mogoče, da kažejo slovenski politiki tako malo spoštovanja do resnične ljudske oblasti, to je to demokracije, da bi ji vsaj zdaj z razčiščenjem krivic, ki so se godile v imenu ljudstva, vrnili čast?

Kako je mogoče, da po vsem, kar je znanega o komunistični revoluciji na Slovenskem, celo nekateri predstavniki demokracije še vedno raztreseno zro mimo dejstev in ponavljajo pol stoletja staro zgodbo o NOB, skupaj z zborom ljudi, ki so bili do zadnjega odgovorni za obstoj komunističnega totalitarizma, kakor da se ne bi skrivali pod plaščem teh kratic, poleg dolgo skrivanih množičnih grobišč tudi pričetki zloglasnega partijskega režima? Nekateri so sodelovali v NOB s komunisti v dobri veri. Če je tako, so bili prevarani in spadajo med žrtve komunizma. A kako je mogoče, da se mnogi demokrati pustijo varati v tem pogledu vse do danes?

Kako je mogoče, da mnogim še ni jasno, da sta totalitarizem in demokracija neskladna, še več, nasprotujoča si načina družbene ureditve? Ali ne vidijo, da je prvi po svojem bistvu nasilen, krivičen in potemtakem nemoralen, medtem ko je bila demokracija, kot sistem, zamišljena prav na moralnih principih svobodnih oseb in da

brez teh osnov ne more rasti? Demokracija ne more „netravmatično“ nastati iz totalitarizma, kar je njegovo globoko in nepremostljivo nasprotje. Ali so res rojaki, ki mislijo, da bodo podobno kakor so eni pod real-socializmom iznašli formulo „samoupravnega gospodarstva“ zdaj oni odkrili „pragmatično“ pot, po kateri naj bi se propadajoči totalitarizem, brez zlih posledic, dopolnjeval s polagoma nastopajočo demokracijo. Ali ne vidijo, da lahko pripelje taka pot le v posplošen relativizem in v razkroj moralnih vrednot?

Svoboda ni postala vrednota, ko so partiji začele polzeti iz rok vajeti, katere je dolga desetletja brezobzirno uporabljala. Tudi resnica ni pridobila svoje nepreklicne veljave s tem, da je pričela popuščati cenzura, in pravica je edini trden temelj družbenih odnosov, čeprav jo skušajo od nekdanj odpraviti na račun raznih privilegijev. To drži danes, je držalo pred pol stoletja in odkar živi človeški rod. Moralne vrednote svobode, resnice in pravice sprejemamo neokrnjene, sicer jih zavračamo v celoti. Glede tega je treba priznati komunistom doslednost: zanje moralnih vrednot enostavno ni. Pravila igre si krojijo po potrebi. Težko pa je razumljivo, da nekateri demokrati prisegajo na vso lestvico moralnih vrednot, a jih cenijo le za prihodnost. V preteklosti pa so jih pripravljali žrtvovati, košček za koščkom, na oltarju pragmatizma in nedotakljivosti. Vprašanje celovitega sprejemanja moralnih načel je železna dilema vsakega demokratičnega politika. Toliko bolj, če je kristjan.

Kako, da govore celo nekateri prepričani demokrati o pravni kontinuiteti v zvezi s totalitarno, neslovensko državo? Ali res mislijo, da more pravna država sprejemati, kar se je samovoljno odločalo v elitnih krogih komunistične partije, ki ni nikdar predstavljala ljudstva, in kar so potem potrjevali republiški funkcionarji s svojimi dobro plačanimi podpisi? Pričakovati bi bilo, da bodo izvoljeni predstavniki svobodnih ljudi, ki stopajo neobremenjeni v delu za skupno blaginjo, hoteli presekati vsako vez s preteklim nasiljem. Pa ni tako. Ali si niso morda vzeli, sredi dnevnih skrbi, premalo časa, da bi premislili, kaj je prava demokracija, ter da bi o tem potrpežljivo govorili volilcem, ki so prvič v življenju resnično odločali o javnih zadevah? Ni čudno, da se pojavljajo vedno pogosteje „preroki“, ki nas hočejo učiti demokracije, iz vrst tistih, katerih je bila ta beseda le pretveza za njihov totalitarizem.

Nakazana problematika pa ima skupno izhodišče v že skoraj petdeset let starem, a nikdar odgovorjenem vprašanju. Kako je mogoče, da je bilo ob pričetku totalitarnega obdobja, meseca junija, pomorjenih nad deset tisoč Slovencev, razoroženih, nesojenih ujetnikov in to po vsej slovenski zemlji, vendar skoraj brez prič, brez ubijalcev, brez pomočnikov, brez ukaza, brez sleherne odgovorne osebe, ob nevednosti takrat (Nad. na 2. str.)

Spoštujem upor proti revolucionarnemu nasilju med vojno

Odločen odgovor zunanjega ministra Peterleta

Pred odborom za mednarodne odnose v slovenskem parlamentu je slovenski zunanji minister Lojze Peterle poročal o svojem potovanju po Argentini, Urugvaju in Združenih državah.

Objasn timer vrsto uspešnih potez v vseh teh državah — podpisi o kulturnem sodelovanju in ukinitve viz v Urugvaju, odličen odmev pri argentinskem predsedniku in ekonomskem ministru ter pogovor z ameriškim zunanjim ministrom.

A državni zbor ni bil zadovoljen. Po poročanju ljubljanskega Dela 19. maja pod velikim naslovom „Po predavanju in pred mašo še poklon žrtvam revolucije“ povzemamo dobesedno:

„Zunanjega ministra Lojzeta Peterleta, ki je poročal o svoji ameriški turneji, so poslanci med drugim vprašali ali je res, da naj bi bil slovenski veleposlanik v Argentini argentinski državljani (konkretnega kandidata še ni, ni pa nobenega razloga, da ne bi bil veleposlanik doma iz Argentine, če bi imel slovensko državljanstvo, je pojasnil

Peterle), in mu očitali, da se je udeležil slovesnosti v spomin žrtvam komunističnega nasilja, saj naj bi bil kot minister posvečal enako pozornost vsem skupinam slovenskih izseljencev. Minister je razložil, da je šlo za poklon žrtvam revolucije po predavanju in pred mašo (Prav je obratno, op. ur.) v Slovenski hiši, in meni, da je ravnal pravilno. Spoštujem vsak odpor proti okupatorju, a tudi upor proti revolucionarnemu nasilju med vojno, je dejal in zatrdil, da želi ministrstvo za zunanje zadeve gojiti stike z vsemi izseljenci ne glede na njihovo politično prepričanje.“

Zanimivo je, kako še vedno nekatere po vsej razboznani „spravi“ še vedno bode v oči spomenik žrtvam komunističnega nasilja. Če sami priznavajo, da je bilo nasilje, kaj potem očitajo? Zanimivo je, da se je Delo ogradilo od takega pojmovanja, vsaj v tem članku.

Gotovo pa zasluži vse priznanje odločen in jasn odgovor slovenskega zunanjega ministra!

Odstopil notranji minister

Slovenski minister za notranje zadeve Ivo Bizjak je premieru Janezu Drnovšku 27. maja poslal pismo, v katerem mu je uradno ponudil svoj odstop z mesta notranjega ministra. Na tiskovni konferenci neposredno po tem je Ivo Bizjak pojasnil, da je glavni razlog njegove odločitve ugotovljen utemeljen sum o vpletenosti več policistov v kazniva dejanja.

Gre namreč za primer, ko so dan prej v Celovcu štirje zamaskirani ljubljanski pripadniki posebne policijske enote napadli in izropali nekega koroškega podjetnika, a so jih takoj odkrili in identificirali.

„Osebo se za te dogodke ne čutim krivega, gre za načelen korak,“ je poudaril Bizjak. „Zavedam se odgovornosti za delovanje delavcev MNZ, čeprav v teh primerih niso bili v službi in niso izvajali svojih pooblastil. Zato ponujam odstop,“ je poudaril minister Bizjak in tudi razložil, da njegova odločitev ni bila lahka. „Neposrednih razlogov, ki bi kazali na mojo odgovornost ni, nemogoče pa je, da minister ves čas nadzoruje, kaj počnejo njegovi delavci,“ je dejal Bizjak.

Minister je še povedal, da so na ministrstvu neposredno po dogodkih v Celovcu izvedli več ukrepov — storilcem so odvzeli prostost, podali ovadbe, suspendirali pet vpletenih delavcev ter razrešili direktorja specialne enote, katerega naloge je z današnjim dnevom prevzel Jože Kolenc. Dejal je, da v ministrstvu poteka preiskava vseh okoliščin obeh ropov v Ljubljani in Celovcu ter ugotavljanje povezave vpletenih oseb v morebitna druga kazniva dejanja.

V Sloveniji trenutno živimo v občutljivih političnih razmerah, zato je stvar načel-

nosti ponuditi odstop, je menil Bizjak. „MNZ je dalj časa pod intenzivnim ognjem, izpostavljeno številnim kritikam, upravičenim in neupravičenim,“ je dejal Bizjak. Druga možnost — poleg odstopa — je bila dolgotrajno razčiščevanje teh zadev. Prvi ukrepi so se pokazali za nezadostne in niso vplivali tako, da bi ministrstvo lahko normalno delovalo. Če bi te razmere trajale dalj časa in se razvile v predlog za razrešitev ali interpelacijo, bi bilo lahko to normalno delo MNZ zelo škodilo, je povedal minister in zanikal, da je bil k odstopu prisiljen. „Trditev, da bi me odstavili, če ne bi odstopil, je popačena,“ je dejal.

Vedeti je, da je sedaj minister Bizjak odstopil zaradi zločina delovanja znotraj same policije, pred nekaj tedni pa je stavil ves svoj vpliv za drugega policista, vpletenega v zadevo Janša. Novi zaplet in škandal v policiji mu je prišel kar prav, saj je sedaj odstopil zaradi neke afere posameznikov (ki se lahko pripeti kjerkoli), namesto da bi odstopil zaradi politično inscenirane afere Janša. Tudi krščanskim demokratom to pride prav, saj so pred kratkim izjavili, da podpirajo Bizjaka, ki da je v aferi Janša postopal pravilno, in si s tem pridobili nov vozle nezaupanja in govorenja, da Bizjaka ščitijo, Janšo pa so takoj prepustili svoji usodi.

Komentator v Delu Danilo Slivnik trdi, da je Bizjak nedvomno odstopil potem, ko je ugotovil, da se mu neprijetnosti „preveč kopičijo“ in da razmer v ministrstvu ne obvlada več, nasprotja med Bizjakovimi javnimi izjavami in resničnim dogajanjem na notranjem ministrstvu so namreč že prej (Nad. na 5. str.)

Nova koalicija se rojeva počasi

Kot kaže, so priprave na razpravo o dvostrankarski koaliciji, sestavljeni le iz Liberalne demokracije in stranke krščanskih demokratov, ki naj bi jo uvedla osnutka koalicijske pogodbe, po burnem začetku začasno zastale.

Besedila osnutkov takšne pogodbe naj bi pripravili v SKD in tudi v LDS.

Krščanski demokrati so že pripravljeno besedilo izdatno razširili z drugimi področji (kultura, obramba, znanost in tehnologija, upravna reforma, sodstvo in podobno, eno zanimivejših med njimi pa je gotovo področje medijev) in v ta namen oblikovali kar 14 ekspertnih skupin. V njih naj bi natančno preučevali dosedanja koalicijski sporazum in na podlagi analize odpravljali napake pri novem.

Zataknilo se je pri pripravi gospodarskega dela pogodbe, ki bo sicer najobsežnejši del besedila, pripravljene v SKD. Takoj,

ko bo urejen, bodo krščanski demokrati posredovali celotno besedilo Liberalni demokraciji, in na podlagi obravnave v obeh strankah vnovič razmislili, ali je dvostrankarska koalicija uresničljiva in smiselna ali ne.

V torek, 17. maja se je sestala koordinacija SKD, v kateri med drugim sodelujejo vsi strankini ministri. Tam so ponovno potrdili svoje vztrajanje pri ugotovitvi, da je dvostrankarska (ali malo razširjena) koalicija najboljša zagotovilo stabilnosti Sloveniji.

Dr. Janez Drnovšek je med drugim povedal v pogovoru za Slovensko tiskovno agencijo, da njegova stranka meni, da bi bila lahko sedanja koalicija LDS-SKS-ZLSD tudi vnaprej garant politične stabilnosti.

Tudi v Liberalni demokraciji pripravljajo seznam tém, ki naj bi našle mesto v dvostrankarski koalicijski pogodbi.

Kako je mogoče

(Nad. s 1. str.)

vsemogočne partije in njenih državnih funkcionarjev? Tisti, ki so odločali, tisti, ki so morili, tisti, ki so umore zakrivali in upravičevali in taki, ki so zanje vedeli in molčali, nosijo na sebi težko krivdo, ob kateri se zde moralni prekrški malenkostni. Nekateri od njih uporabljajo svoje zadnje sile, da bi se rešili obsodbe javnega mnjenja, če se že nimajo bati pravne. Drugi molče, da varajo sami sebe. Kako naj zraste na takih temeljih zdrava, pravna država? Če ni odgovornosti za množične poboje, zakaj naj bi si trgali oblačila ob gospodarskih poneverbah tistih, ki so tako desetletja javno razpolagali z narodnim premoženjem, ne da bi jim bilo treba za to dajati kakršenkoli odgovor? Če so lahko jemali tisočem življenja, svobodo in dobro ime, zakaj naj bi zdaj držali besedo in delali pošteno?

Zgolj ugotavljanje žalostnega stanja ne odreši slovenske države dolžnosti, ki jo je sprejela tisti dan, ko se je odločila za demokracijo. Umor enega samega razoroženega vojnega ujetnika je po naravnem in po mednarodnem pravu zločin. Pri nas pa je umor tisočev le neprijetna zgodovinska anekdota, brez pravnih ali političnih posledic. Ni mogoče razumeti, da slovenska oblast v štirih letih ni izrekla o teh množičnih pobojih jasne moralne obsodbe ter ni našla ene same osebe, ki bi bila odgovorna zanje. Nihče noče maščevanja, obsodba zločinov in zločincev pa je stvar javne morale.

Kdor misli, da se izogiba konfliktivnosti v slovenski družbi z odlaganjem te problematike na čas, ko bodo pomrli krivci, priče in svojci žrtev, se strašno vara. Skrivanje glave v pesek, da ne vidimo realnosti, ni politična modrost. Konfliktov, ki so posledica neporavnanih in nepriznanih krivic, ni mogoče pomesti pod preprogo. Ali jih bodo demokratične oblasti razčistile, ali pa se bo, zda že iz njihovo soodgovornostjo, moralni razkroj širil in segal vedno globlje v naš družbeni organizem.

Polarizaciji v družbi se ne da izogniti s sprenevedanjem, niti z begom v prihodnost, marveč predvsem z razčiščenjem tega, kar je bilo in kar je. Le na osnovi razčiščene preteklosti je mogoče iskati stične točke, pričeti zdraviti rano in varovati družbo pred novimi skrajnostmi.

Ob vsem tem se človek, ki gleda slovensko stvarnost iz daljave, resnično začu-

den sprašuje tudi, kako je mogoče, da demokratska slovenska država uradno praznuje nacistično-boljševistični praznik? Ne glede na to, ali je bila antiimperialistična fronta ustanovljena tega ali onega aprila, dejstvo je, da je bila ta fronta komunistični konstrukt in neposredna posledica nemško-sovjetskega pakta med ministroma Ribbentropom in Molotovom. Slovenska KP je le pokorno sledila Stalinovemu zgledu in ustanovila pod nacistično okupacijo politično organizacijo, katere namen je bil odpor proti zahodnim, kapitalističnim državam, ki so bile takrat edini odkriti nasprotniki nacističnega, fašističnega in komunističnega totalitarizma. Ni šlo za kako „ljudsko vstajo“ marveč za fronto, ki je povezovala nasprotnike demokratično urejenih držav. S kakšno pravico so tedaj komunisti kasneje ob nemškem napadu na ZSSR zahtevali za svojo preimenovano fronto monopol nad odporom proti okupatorju? In to kameleonsko dejanje KPS je osnova državnemu prazniku v demokratični Sloveniji. Kako je to mogoče?

Konec koncev, če je mogoče, da je bil izvoljen za državnega predsednika eden najvidnejših nosilcev komunističnega enoumja in samoupravnega totalitarizma, moramo razumeti, da ob iskanju nekonfliktivnih smeri ob težkih še vedno nerešenih konfliktih, tudi nadaljnja pot do neobremenjene in resnično pravne države ne bo lahka in verjetno tudi ne kratka.

Slovenski komunisti so se pri boljševiskih učiteljih dobro naučili tehnike pranja možganov. Kasneje so jo v svoji domovini strokovno izvajali. Vendar se jim naloga ni popolnoma posrečila. Rojakov, ki so prebili leta enoumja in realsocializma pokončnih in jasnih pogledov, ni malo ter zaslužijo hvaležnost in priznanje. Mnogo je med njimi skritih junakov, ki so v tem obdobju največ trpeli. Ti, pa tudi drugi, ki so se kasneje osvestili, so danes podobno, kakor smo bili skoraj pol stoletja le politični emigranti, glas vpijočega v puščavi.

A njihov glas je upanje slovenskega naroda. Dolžni smo jih podpreti in pridružiti njihovim tudi svoje pričevanje in poglede. Tako smemo upati na dan, ko bodo nove generacije pričele razumevati vso perversnost in dolgoročno tragiko komunistične revolucije. Takrat bodo zmajevali z glavami in se začudeno spraševali: Kako je bilo vse to nekoč mogoče?

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Medtem, ko je ustavodajna skupščina v polnem teku in se pričakovano pojavljajo prve in resne težave, se problemi družbe nadaljujejo in kažejo, kako oddaljen je politični rod od vsakdanjega življenja naroda. Mesto Santa Fe in pa Ognjena zemlja sta kot na dveh različnih kotih sveta, ne le po geografskih značilnostih, marveč tudi ker predstavljata dve različni Argentini, o katerih bi lahko trdili, da nimata ničesar skupnega

DESETLETJA NEODGOVORNOSTI

Primer Ognjene zemlje je svojevrsten. Je to otok na jugu države, katerega približno polovica je čilenska, ostala pa argentinska. Od kontinenta ga ločuje Magallanesova ožina. Geopolitično se čilenski jug razvija mnogo bolj kot argentinski. To je večkrat skrbelo buenosaireske vlade, ki so za primer Ognjene zemlje mislie, da je najbolj pospešiti tamošnji razvoj, pomagati h gostemu naseljevanju ter industrializaciji. Tako naj bi ustavili čilensko prodiranje na argentinsko ozemlje.

Že leta 1972 je tedanji predsednik general Lanusse z zakonom zagotovil industrijski razvoj. Izbrali so elektronsko industrijo, ki se je lahko tam nastanila z raznimi ugodnostmi, zlasti, da dejansko ni plačevala nikakega davka od vseh težkih in številnih, ki jih je sicer morajo plačevati argentinska podjetja. Vendar je industrijski razmah moral čakati deset let, kajti medtem je vsled politike ministra Martíneza de Hoza bila cenejša tuja produkcija kot pa domača.

Prišel je potem zaželeni raj na južni veleotok, in tja se je naselilo mnogo ljudi iz raznih krajev države. Večji del argentinske elektronske industrije se je nastanil na jugu, in otok je dobil lastno življenje in s časom tudi avtonomijo, ko je bil povišan v kategorijo province. A ni vse zlato, kar se svetli. In v tem problemu imajo krivdo tako vse vlade, ki so se vrstile druga za drugo v tem času, kot privatniki, podjetja, kapital in tudi sindikati in druge organizacije, ki so iz koristolovstva vsled neodgovornosti ali sploh nezanimanja dopuščali položaj tak, kakršen je bil.

Zadeva je bila namreč ta, da je ves industrijski razmah Ognjene zemlje bil kaj puhel. Tam ni bilo prave industrije, ni bilo nikakega tehnološkega razvoja, kot so si ga zamislili tisti, ki so idejo sprožili. Na Ognjeni zemlji so namreč le sestavljali sila vrst elektronskih aparatov, a z uvoženimi deli. Ni bilo „proizvodnje“, bilo je le mnogo „sestavljanja“. In še več: zaradi raznih ugodnosti „izvoza“ in „uvoza“ (otok je včasih deloval gospodarsko kot „druga država“) je bilo mnogo poneverb. Le kar je bilo odkritih, je državo ekonomsko prizadelo v višini 1.500 milijonov dolarjev. A kaj malo ljudi stoji pred sodiščem in še te maloštevilne sodbe se vlečejo že vrsto let.

Ko je nastopil gospodarski plan konvertibilnosti, in so se znova odprle meje uvozu tujih elektronskih aparatov, se je izkazalo, da je domača industrija „proizvajala“ manj kvalitetne izdelke in še to izredno drage. Uvoz je zamoril še to, kar je nastalo, in Ognjena zemlja je zašla v hudo gospodarsko in socialno krizo. Podjetja so pričela odpuščati delavce. In prišlo je do izbruha. Pred tedni se je pričelo odigravati zadnje dejanje te drame. Stavka, odpust nekaj delavcev, zasedba podjetja, sodnijski odlok izгона, nastop policije in uporaba sile. Potem se je ustavil ves otok in mani-

festiralo je prebivalstvo. Nato je 2.500 delavcev prejelo telegrame, da bodo odpuščeni, če ne prenehajo s stavkami. Najmočnejši, kovinarski sindikat, pa je potrdil stanje upora. Tak je položaj v trenutku, ko pišemo te vrstice. Problem je res lokalni, omejen na Ognjeno zemljo. A takih ali podobnih primerov je veliko širom države. In če se država nahaja v obupnem stanju, kot se res nahaja, je krivda, kakor v primeru južnega otoka, dolgih desetletij neodgovornosti, nepoštenosti, nezanimanja. In v tem so daleč nazaj v zgodovini vse vlade enake. Le en primer. Posebni gospodarski status, ki ga ima otok, bi moral trajati le do leta 1992. A že štiri leta prej je tedanji predsednik Alfonsín podaljšal status za nadaljnjih deset, ker je v tistem trenutku potreboval glasove, ki mu jih je moglo nuditi prebivalstvo Ognjene zemlje. Podaljšal je status, a nihče ni napravil reda, kljub temu, da je že tedaj bila v polnem razmahu afera zaradi raznih poneverb. Kdo je tu brez krivde?

NOVA OFENZIVA

Čeprav zvezno vlado ta zadeva precej skrbi, je danes vsa njena pozornost osredotočena v delovanju ustavodajne skupščine, ki zaseda v mestu Santa Fe. Tam politiki žive v svojem svetu, katerega smoter je odvisen od zanimanja, ki ga ima vsaka stranka. Peroniste skrbi le prodreti s svojimi interesi; radikale, ali bolje Alfonsina, ohraniti nedotaknjen pakt, ki ga je podpisal z Menemom; levičarsko in desničarsko opozicijo skrbi izjaloviti vladne načrte, provincijske stranke pa zanima, kako uporabiti v lastno korist vladne zaplete in potrebo peronizma po večjem številu glasov.

Kot je bilo predvideno, je Duhalde jasno pokazal, da nadzira 35 poslancev in da ga bistveno zanima, kako doseči ponovno guvernersko dobo. Pa čeprav je mimogrede izrazil, da hoče biti znova kandidat za podpredsednika v družbi Menema, je ves napor peronističnih vodij doseči, da bi radikali sprejeli dejstvo, da bo državna ustava dovolila ponovno kandidature peronističnih guvernerjev, katerim domače ustave ne dovoljujejo ponovne kandidature. V tem je treba priznati, da radikali niso dosledni. Marsikateri njih guverner sedi na stolčku že drugo (Massachesi) ali tretjo dobo (Angeloz). Oni pa iz političnega oportunitizma zaustavljajo ponovne kandidature petim peronističnim guvernerjem.

A glavno v tem je, da vlada hoče doseči dvoje ali troje točk mimo ali proti paktu Alfonsín-Menemom. V tem je vsa zadeva. Glavne točke spora so omenjena zadeva guvernerjev, volilni „ballotage“ in pa funkcije ministrskega predsednika ali „koordinacijskega ministra“. To so cilji nove politične ofenzive vlade, katere usoda je nejasna. Opozicija je preveč razbita, in kot smo večkrat omenili, provincijske vlade takoj pripravljene za vredno cenno podpreti Menema s svojimi glasovi. Tako tega pohoda ne bi mogel ustaviti niti sporazum med radikali in Veliko fronto, ki se poraja v teh dneh. Opoziciji bi tako ostalo le zaustaviti skupščino in javnosti pokazati, da s takim nastopanjem ne soglašajo. A za Alfonsina bi bil tak korak političen samomor.

Medtem pa pretrese novica, da vse bolnišnice v prestolnem mestu že od januarja ne prejema pristojnih fondov. Delujejo le ker jih dobavitelji zalagajo „na upanje“. Tudi upanja bo konec.

Kaj tedaj?

IVO ŽAJDELA - iz Slovenca

Priče o pobojih pred preiskovalno komisijo

V Kamniški Bistrici

Preiskovalna komisija državnega zbora za povojne poboje je 9. maja zaslišala štiri pričee.

Jakob Ugovšek je bil takoj po vojni leta 1945 borec v 1. bataljonu III. brigade Knoja. Bil je voznik tovornjaka in je sodeloval pri številnih pobojih. Najprej je sodeloval pri odvozu okoli 50 civilistov iz celjskega Štatega piskra v Laško, kjer so jih postrelili in zasuli v jame, narejene od bombnih eksplozij. Junija so pet dni vozili štirje tovornjaki (dve do tri vožnje vsak večer) domobrance iz Teharij v rudnik Huda jama pri Laškem. Ker je bil rudniški jašek verjetno poln, so zadnja dva dni ujetnike vodili nekam proti Zagorju. V začetku julija je sodeloval pri pobiranju civilistov od Slovenj Gradca, Velenja in Celja, ki so jih nato odpeljali na brežiško polje in ubili ter zmetali v protitankovski jarek (poznal je le enega trgovca iz Presjega). Spomnil se je, kako so žrtvam, med katerimi je bilo veliko žensk, pobirali ure in nakit. Nabralo se ga je za eno torbo, to pa je potem moral prepeljati v Celje in oddati komandantu. Nato je bila njegova enota poslana v Maribor, tam pa je spet sodeloval pri pobojih. Spomni se, da so naložili nekaj tovornjakov civilistov in jih pod vodstvom Bogdana Hrovata-Puklaste Mihe odpeljali na Pohorje in tam pobili. Spominja se tudi, kako je moral iz zapore na pokopališče odpeljati nekega invalidnega moškega, ki so ga nato tam ustrelili. Dejal je tudi, da so terenci leta 1943 v Ljubnem ubili njegovega očeta. Ves čas po vojni je o tem molčal, niti svoji ženi ni povedal.

Franc Janež je razložil, kako je prišel takoj zatem, ko se je vrnil konec avgusta 1945 iz ujetništva, k njemu njegov сосед Ciril Arko, partizanski podporačnik, in mu rekel, da je dva njegova brata v Kočevskem Rogu on pobil, in da je s „šarcem potolkel“ tudi več drugih sosedov. Opisal je tudi dogodek, ko je nekaj zatem nekdo na Vagovki ubil partizana, nakar so na Goro nad

Sodražico segnali celo vas in jo zaslišali. Obdolžili so nekega očeta ter njegovega sina, izrekli pred vsemi ustno obsodbo in ju ustrelili.

Z izrednim spominom se je izkazal 82-letni Alojz Balkovec iz Vinice. Po kapitulaciji Italije so ga partizani mobilizirali v 15. brigado (bil je priča tragedije Žvirč), s katero je 9. maja 1945 prišel v Ljubljano, naslednji dan pa sta se njegov 1. bataljon in jurišna četa znašla v Kamniku. 11. 5. so s štajerske strani začele prihajati trume beguncev (Nemcev, Avstrijcev, Hrvatov, Črnogorcev). Med okoli 400 civilisti je bilo tudi okoli 80 mlajših žensk. Zaprli so jih v nemške barake in jim razen hrane in cigaret vse pobrali. Čez dva dni so ženske odpeljali neznano kam. 15. 5. je moral izbrati 120 ujetnikov (črnogorskih četnikov). Vse so zaprli v hangar in jih začeli vezati: najprej roke na hrbtu, potem po dva skupaj nato pa še po dva para skupaj. Odgnali so jih nekam proti Kranju, odkoder se je čez četrte ure slišalo močno streljanje. Ko so se soborci vrnili, so dejali, da so ujetniki hoteli pobegniti, zato so po njih vsevprek začeli streljati. 30 naj bi jih ušlo, 90 so jih postrelili, pri tem pa tudi dva svoja, trije partizani pa so bili ranjeni. Drugi dan so odgnali avstrijske ujetnike, da so jih šli zakopat.

21. 5. so šišarski četi dali lopate in krampe, da so šli kopat jamo. Proti poldnevno so ujetnike gnali v Kamniško Bistrico. Tam so se morali po skupinah polegati pred jamo, nato pa so jih po ukazu komisarja brigade Durjave streljali.

Čeprav je Ivan Turk iz Novega mesta (rojen v Lopati) na začetku dejal, da bo povedal vse po resnici, je kasneje govoril, da ni prisostvoval nobenemu umoru. Na večkrat ponovljeno vprašanje, ali se ni nikoli vprašal, kje so končali mnogi fantje iz njegovih vasi, je odgovarjal, da njega to ni zanimalo, da so bili nasprotniki in da je za poboje v Rogu izvedel leta 1986.

V Brezarjevem breznu

Preiskovalna komisija je 11. maja spet zaslišala Alberta Svetino-Erna. Tokrat so govorili o množičnih grobiščih.

Svetina je opisal, kako so konec junija l. 1945 čistili Brezarjevo brezno nad Podutikom. Okoli 20. junija ga je načelnik Ozne Ivan Maček-Matija (Svetina je bil njegov pomočnik) poklical v Slavijo in mu

rekel, da je dobil obvestilo o zastrupitvah zaradi umazane vode, ki je izvirala v Podutiku. Svetina je moral iti z zdravnikom pogledat, kaj se dogaja. Domačini so jim pokazali brezno, v katerega so komunisti nekaj tednov prej pometali okoli tisoč trupel. Okrog so letale jate lastovk in grozno

(Nad. na 5. str.)

Ministra Cavallo in Peterle, med njima novi veleposlanik Argentine v Sloveniji Andrés Pesci Bourel.

GOSPODARSKI VESTNIK

Slovenske latinskoameriške Trgovske Zbornice

PODJETNICA LETA. Letos so že tretjič pod pokroviteljstvom ministrstva za gospodarske dejavnosti volili najbolj sposobne podjetnice ali solastnice, ki imajo nove in zanimive ideje. Razglasitev je bila 4. marca na ljubljanskem Gradu.

VELIK PROMET V KOPRSKI LUKI so imeli že prvi mesec v letu, ko so pretovorili 502.710 ton blaga in imeli za okrog 108 odstotkov večji promet kot v istem času lani. Vendar obstajajo velike težave zlasti v zadevi lastninjenja in carinske cone.

„FANTJE, TO BO DOBER POSEL!“ je dejal H. Gorjup, ki je skupaj z zasebnim podjetjem Vezir najel livarno štorske železarne, ki je bila že leto dni v zastoju in 240 delavcev brez službe. Večino izdelkov, okoli 90 odstotkov, bodo prodali na tuje. Ko bo po treh mesecih železarna delala s polno zmogljivostjo, bodo zaposlili večino nezaposlenih delavcev.

ANKETO MED TUJIMI TURISTI so izvedli na ministrstvu za gospodarske dejavnosti. Med anketiranimi tujimi turisti je bilo 42,2 Italijanov, 27,7 Avstrijcev, 20 odstotka Nemcev in 10,1 drugih tujih državljanov. Med njimi je bilo 41 odstotkov iz srednjega sloja in 19 odstotkov iz višjega socialnega sloja. Tuji turisti so bili v Sloveniji najbolj zadovoljni s ponudbo zdravilišč. Niti eden vprašanih namreč ni bil nezadovoljen. Dva odstotka nista bila zadovoljna s ponudbo Postojnske jame, s ponudbo Bleda in Ljubljane ni bilo zadovoljnih 4 odstotka, s ponudbo Portoroža pa deset odstotkov turistov.

DOBRO NADOMESTILO za izgubljeni jugoslovanski trg predstavljajo možnosti trgovanja slovenskih podjetij v Rusiji. Na veliki razstavi EXPO 94 je sodelovalo veliko podjetij iz Slovenije: Lisica, Jutrjanjka, Vino Brežice in Žito. Letos maja bo v središču Moskve pričel delovati slovenski trgovinski-blagovni center.

VELIKO PODJETJE NOVA MEDIA je že dejstvo. Podjetje je last ljubljanske škofije. Ukvarjalo se pa ne bo samo z moderno tiskarno, temveč tudi z drugimi sredstvi množičnega obveščanja.

35.000 IZVODOV NA URO in v barvah bo lahko natisnil najmodernejši tiskarski stroj podjetja Nova media. Podjetje ima svoje obširne prostore v Črnučah. Revija kot je Ognjišče, 32 strani, torej lahko pride gotova (zložena, obrezana) v eni uri iz stroja. Prav tako veliki časopisi kot Delo.

1.400 BREZPOSELNIH MANJ so zabeležili letos februarja v Sloveniji. Na drugi strani pa se večja povpraševanje po pismenih delovnih močeh. Tako je bilo februarja letos prijavljenih 9831 potreb po delavcih.

850.000 ZAMRZOVALNIH IN HLA-DILNIH NAPRAV izdelajo v podjetju Gorenje. Na sejmu Alpe-Adrija Svobodna gibanja pa so poleg drugih novosti poskušali

pralni stroj WA 1402, ki naj bi imel najmanjšo porabo vode (49 litrov pri najvišji temperaturi) in terjalo najmanjšo porabe elektrike v Evropi.

NOV PARKET - EKSOTIČNI. Lesno podjetje Bojles (Bojan Kodolja) je na letošnjem sejmu Adria predstavil nove vrste izdelke — eksotični parket, ki je izdelan iz raznih vrst lesa uvoženega iz Južne Amerike in Afrike. Debel je le 14 mm in pomeni izredno ceno in okusno rešitev za vse prostore. Z njim čudovito olepša vsak prostor.

PLAVAJ Z MORSKIMI PSI IN OSTANI ŽIV je naslov poslovne uspešnice, ki bo pri založbi Gospodarskega vestnika izšla že v drugi izdaji. V ZDA je izšlo že 21 izdanj.

INFLACIJA v Sloveniji je bila januarja 1,5 odstotka (za primerjavo januarja lani 3,8 odstotka).

RENAULT JE PRVI. Med 60.000 poslanih novih avtomobilov v Sloveniji odpade Renaultu 25,5 odstotkov, pred Škodo (12,1) Fordom (9,2) in Citroënom (8,2).

ŠE 43.597 DRŽAVLJANOV manjka v Sloveniji, da bi dosegla dvomilijonski prag. Tujih državljanov je 23.469. Vsak četrti državljan živi v Ljubljani (328.265) ali Mariboru (151.628). Žensk je 63.585 več kot moških. Stoletnikov je 29, od teh 26 žensk in le trije moški.

KAM VLOŽITI LASTNINSKE CERTIFIKATE: 55 odstotkov anketirancev ne ve kam s certifikati. Samo dvajsetina vprašanih je znala dovolj dobro opredeliti, kaj certifikat sploh je.

KUPOVANJE BREZ DENARJA. V Ljubljani so odprli podružnico sistema BCI, ki omogoča brezgotovinsko poslovanje s 6000 podjetji v Nemčiji, Avstriji in Sloveniji. — Ranjka Jugoslavija je potrebovala reaktivna letala, denarja pa ni imela. Na voljo pa je bilo veliko količine šunke in orodja. Na ta način so kupovali letala pri družbi Mc Donell Douglas. Posel je prišel v poslovne učbenike kot primer „barter“. Ta „staroslovanski“ način trgovanja se na Zahodu čedalje bolj uveljavlja.

MOČNEJŠI VONJ PO NAFTAI. Slovenska energetska bilanca napoveduje, da prihaja leto bencina in da odhaja dolgo obdobje premoga. Napovedujejo za šest odstotkov večjo porabo nafte kot lani. Poraba tekočih goriv naj bi zavzela že skoraj polovico vse letošnje načrtovane porabe v Sloveniji. Pred leti bi bil tak načrt samomorilno dejanje.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

19. maja

1 dolar	131,98 SIT tolarjev
1 marka	79,30 SIT tolarjev
100 lir	8,29 SIT tolarjev

PRIMERJAVE POKOJNIN MED DRŽAVNIM IN PRIVATNIM SISTEMOM

	JANEZ	PETER	JOŽE	ANDREJ
Starost	35 let	25 let	55 let	35 let
Mesečna plača	\$ 500	\$ 750	\$ 2.000	\$ 2.000
Že plačuje pokojnino	10 let	5 let	30 let	10 let
Ko se bo upokojil (65 let), bo dobil mesečno:				
a) z Državnim sistemom (reparto)	\$ 376	\$ 460	\$ 1.243	\$ 983
b) s Privatnim sistemom (capitalización)	\$ 691	\$ 1.174	\$ 1.252	\$ 2.243

V obeh primerih sta že vključeni PBU in PC

FRANCI MARKEŽ

Pravljica* o narodnoosvobodilni vojni, o zmagovalcih in o spravi — in morda še celo o komunistični revoluciji

Ko človek razmišlja o poteku dogodkov v sedanjem stoletju, si stavi vprašanje, kako je moglo priti do tako radikalno totalitarnih režimov, ki so se v njem pojavili in ki so podjarmili skoro polovico človeštva: nacizem v Nemčiji, fašizem v Italiji, posebno pa še komunizem, najprej v Rusiji in potem pod njenim vodstvom v drugih deželah, med njimi tudi v Jugoslaviji in seveda v Sloveniji. Navajajo se različni vzroki: Do teh režimov je pripeljal tok zgodovine, so posledica socialnih gibanj in sprememb, so maščevanje stoletja zatiranih ljudstev, ki so obračunali s svojimi zatiralci; so satansko delo, zmaga zla nad dobrim...

Gotovo je še več razlag. Ena teh naj bi bila približno taka: Ljudje, ki jih veže skupno zanimanje, podobni interesi in sposobnosti, se zbirajo in ustanavljajo društva, zveze, stranke, klube, kjer se udeležujejo: šport, literatura, politika, z delom za bližnjega, itd. Tako se tudi lahko poveže skupina ljudi, ki se hoče za vsako ceno polastiti oblasti. Oblast se lahko izvaja v dobro naroda ali pa v osebno korist. Je mamilo za človeka, še posebno, če je ambiciozen, častihlepen in sebičen. Dá mu občutek, da usmerja tok zgodovine in tudi vse možnosti, da si nabere bogastva in materialnih dobrin in da si lahko privoščiti katerikoli užitek, saj ima v nedemokratski družbeni ureditvi oblastnik le tiste meje, ki si jih sam postavi. „Za vsako ceno“ pa lahko pomeni, da ta borba za oblast ni vezana na nobena moralna pravila ali etične predsodke. Laž, krivica, pretvarjanje, nasilje, uboji, vse je upravičeno, če jim izravna pot do cilja. Seveda se pa morajo pojaviti določene zgodovinske okoliščine, da lahko maloštevilna skupina ljudi izpelje take načrte: stoletno izkoriščanje preprostega in pohlevnega ljudstva v Rusiji, zagrenjenost in ogorčenje, ki sta se polastila Nemcev po porazu in ponižanju po prvi svetovni vojni, neredi in napredovanje komunizma v Italiji. Ti oblastniželjni ljudje imajo skupne lastnosti: so sposobni, odločni, brezobzirni, bistrovidni. Dogodke znajo jasno presojati in takoj uvidijo, kako lahko prilagode njih potek svojim načrtom, pa čeprav v škodo in nesrečo naroda. Ko torej razberejo primeren zgodovinski trenutek, ki jim lahko odpre vrata do oblasti — za kar imajo poseben čut — si jasno začrtajo pot do cilja. Njih voditelj mora imeti poleg navedenih lastnosti tudi karizmatično osebnost, ki zna pritegniti množice: Lenin, Stalin, Hitler, Mussolini, Tito, Mao, Castro. Ker morajo prikriti svoj namen, mu dajo masko ideologije, filozofske ali socialne smeri, da si tako lažje pridobivajo, najprej somišljenike in pristaše, potem pa podvržence, ki bi bili pripravljene v imenu te ideologije izvrševati navodila in ukaze. Človek pač veliko lažje mori in umira za vzvišene ideale, kot pa v prid zasebnim ambicijam posameznikov.

Da postavijo svoje delovanje v konkreten okvir, ustanove politično stranko z aktualnim programom, ki zna povzeti splošno čutenje ljudstva in ga potem s spretno propagando prilagajajo in preusmerjajo. S tem dosežejo, da hitro rastejo vrste njihovih

To pravljico sem napisal kot doprinos za boljše razumevanje proslav, ki bodo prihodnje leto maja po Sloveniji ob 50-letnici nastopa komunistične vlade

podvržencev in da delo učinkovito napreduje, saj so mu za podlago jasni in vzvišeni cilji, upravičenost uporabljanja katerihkoli sredstev, nezmotljivost voditeljev in strah zbujajoče kazni v primeru upora ali oklevanja. Nadenejo si tudi razmeram najbolj ustrezna imena, ki jih potem spreminjajo, če se razmere spremenijo. Ko so pa enkrat na oblasti, bo pa ves državni aparat služil njihovim zasebnim interesom, zatrt bo vsako oporečništvu, tudi v lastnih vrstah, in bo izvajanje političnega ali ideološkega program le postranskega pomena.

Ko pridejo ti ljudje na dan s svojimi metodami, ki ne poznajo nobenih moralnih zaprek in ki so ponavadi v popolnem nasprotju z mišljenjem in čutenjem ljudstva — s tem zbude občutek negotovosti in strah pred nepoznanim —, izzovejo odpor tistega dela naroda, ki se čuti soodgovornega za njegovo usodo, katere nikakor ne misli prepustiti v roke te nevarne novosti. S tem „borci za oblast“ dosežejo, da se narod razdeli in dobe povod, da lahko izvajajo nasilje. Odkrili so konkretnega sovražnika, ki je odgovoren za vse zlo, ki ga narod trpi. Oni ga bodo neusmiljeno uničili in odpravili zapreke, ki narodu zavirajo pot v svetlo bodočnost, v katero ga bodo zmagovalci peljali.

V določeni človeški družbi ni veliko ljudi, ki bi bili pripravljeni iti mimo vseh moralnih principov do take mere, da bi za dosego svojih ciljev priklicali na svoj narod nesrečo in trpljenje. Ni jih veliko, a obstajajo in preživijo na trenutek, ko bodo razmere ugodne, da primejo za delo. Po drugi strani pa tudi ni veliko ljudi, ki bi bili pripravljene žrtvovati svoj položaj, imetje in življenje za ohranitev obstoječega reda, za vrednote in ideale, v katere verujejo, in se izpostavljaljati s tem, da se uprejo preteči nevarnosti. Ni jih veliko, a obstajajo. Skupina, ki si hoče prilastiti oblast, prisili v borbo to drugo skupino, ki si oblast predstavljajo kot mandat, prejet od zgoraj ali svobodno izročeno po ljudstvu, da oblastniki, po obstoječih zakonih, upravljajo javno življenje in delajo za splošno blaginjo.

Tretja, največja skupina, pa stoji ob strani in upošteva modre nasvete samohrajevalnega nagona, se prilagaja novim razmeram ter poskuša zvoziti s kar najmanjšo materialno škodo, pa čeprav na račun svobode, zatajevanja osebnega prepričanja in pohlevno sprejemajo ukaze in navodila od zgoraj, četudi se ta večkrat spreminjajo.

S tem uvodom sem hotel nakazati, da morda pri totalitarnih režimih, ki so dali pečat našemu stoletju, ni šlo za borbo in zmago ideologij, ki naj bi se potem izvajale v javnem življenju, ampak le za bolj prozaičen boj za oblast in za rabo, uporabo in zlorabo te oblasti v osebno korist tistih ljudi, ki so bili pripravljene zatajiti in uničiti vsako človeško dostojanstvo, tudi lastno, da so to oblast dosegli.

Vrnimo se k naslovu in na zgodovinske razmere, ki so omogočile v Sloveniji, da

je takrat manjšinska, toda aktivna komunistična stranka, prišla na oblast leta 1945 in jo potem neomejeno izvajala skozi 45 let, in ki je znala ostati na vrhovih oblasti tudi v dobi demokratizacije.

V drugi svetovni vojni so po razpadu Jugoslavije zasedli Slovenijo kar trije sosede: Nemci, Italijani in Madžari. Najosnovnejša analiza bi pokazala, da bi bila oborožena vstaja proti trojnemu okupatorju popolni nesmisel, saj bi prinesla malemu narodu le razdejanje in smrt. Nihče tudi ni mogel trezno misliti, da bo Nemčija s svojimi zavezniki premagala ves ostali svet. Zato tudi te vstaje, to se pravi, narodnoosvobodilne vojne ni bilo. Ni je pa bilo tudi zato, ker ni bila potrebna za dosego cilja vodstva takratne komunistične partije. Že sama dolomitska izjava (februar 42) pokaže, kaj je bil namen te partije oz. ljudi, ki so v zasedbi Slovenije razvideli tiste zgodovinske okoliščine, katerih ne smejo zamuditi, če se hočejo polastiti oblasti. Treba je bilo samo natanko izdelati scenarij, predstavo vstaje, da bi čim več ljudi, iz navdušenja ali iz strahu, pridobili za svojo igro. Tiste pa, ki bi javno razkrili njihov pravi namen, bodo pa proglasili za izdajalce. Da bi bil program popolnejši in bi segal tudi v povojno dobo, so mu dali še socialno revolucijo, borbo za pravičnejšo družbeno ureditev pod oznako komunizma, kjer naj bi bili vsi enaki z enakimi možnostmi za dosego blagostanja.

S pretvarjanjem resnice, z lažjo in z nasiljem so stopili v akcijo. Ker je pa po vojni treba pobijati, so za to izbrali, ne okupatorja, ampak Slovence, ki so se ali ki bi se lahko zoperstavliali njihovim načrtom. Celotno partizansko gibanje takratne Jugoslavije ni skrajšalo svetovne vojne niti za en dan. Kaj šele OF Slovenije, saj so bili po večini slovenski partizani — z rdečo zvezdo na kapah in s srpom in kladivom na svojih rdečih zastavah — varno skriti v gozdovih, bolj pred domobranci kot pred Nemci.

Njihove akcije so bile le sabotaže in izzivalni napadi na italijanske ali nemške patrole, da so z njimi izzvali krvave represalije nad ljudstvom, kar so potem s spretno propagando obrnili v svoj prid. Večkrat so sestavljali Nemcem sezname ljudi za talce. S tem so ustvarjali brezupne položaje in tako širili svoje vrste. Še domobranske postojanke — postojanke njihovih pravih nasprotnikov — so napadali le, če so bili v veliki premoči. Razmerje med številom pobitih okupatorjev in pobitih Slovencev nam jasno osvetli namen „narodnoosvobodilnega“ boja.

Vodstvo partije oz. ljudje, ki so vodili boj za oblast „za vsako ceno“, je ukazovalo uboje poštenih in zavednih ljudi vseh slojev, ki bi kakorkoli lahko nasprotovali njihovim namenom. To neprestano pobijanje je izzvalo samoobrambo — Nemci se za to morjenje niso dosti zmenili, saj jim je bilo po godu —, ki se je končno razvila v domobranstvo. Vso tragedijo tedanjega časa je jasno povzel neki Ljubljčan v pismu bralcev v stavku, seveda napisanem

zasmehovalno ... „da so se domobranci bojevali za slovenski narod, čeprav z okupatorjevimi orožjem, hrano, obleko in plačo“. Kako neizmerno zlo se je moralo razliti nad slovenskim narodom, da je čez desetisoč zavednih in poštenih slovenskih mož in fantov prišlo tudi za nemško orožje, da so se mu zoperstavili. To zlo se je potem razpaslo in pustilo težke posledice v slovenski duši in tega zla se narod do danes še ni otresel in ga tudi še ni obsodil.

Omenil sem nepomembnost vse jugoslovanske vstaje za potek vojne. Nobene prave bitke ni bilo, kvečjemu dobro izpeljani umiki (pri Neretvi). Ni pomembnega zgodovinarja, ki bi partizanstvo upošteval pri razvoju dogodkov na svetovnih bojiščih. Torej je vsa prelita kri — napolnila bi morje, ne jezero — šla na račun prevzema oblasti takratnih partizanskih voditeljev. Kar se je pa zaradi mednarodnih sporazumov tudi zgodilo.

Tako preidemo na pravljico o „zmagovalcih“.

Pisarjenje o partizanskih zmagah in o zmagoslavnem pohodu v Ljubljano je preplavljalo vso Slovenijo od maja 1945 naprej skozi dolga leta. Še celo nasprotni „poraženi“ tabor večkrat uporablja ta izraz, ko govori o početju partizanov po „zmagi“. Za skupino ljudi, ki so takrat dosegli svoj cilj in prevzeli oblast, je bilo zelo važno, da se ta zmaga proslavlja in povečuje do onemoglosti, da s tem prevpije resnico, opravičuje prevzem oblasti in zamori vsak dvom, da jim oblast res ne pripada. Besedo „zamori“ so vzeli dobesečno in so začeli moriti vse, kar jim je prišlo pod nož in se jim je kdaj kakorkoli zoperstavilo. Tako je bilo po končani vojni pokončanih na desetisoče pravih ali namišljenih nasprotnikov novega režima. — Če pomislimo, da so partizani na Slovenskem med vojno pobili le nekaj deset tisoč Nemcev in Italijanov... — S tem so novi oblastniki tudi pokazali narodu, da gre zares, da imajo vso moč v rokah in da jo mislijo uporabljati do skrajnih mej.

Voditelji komunistične stranke in takojimeno Osvobodilne fronte pa niso prišli do te oblasti zaradi zmaga na bojnih poljih, ne po volji naroda, ampak jim je bila podana v sklopu mednarodnih dogovorov. Po Jalti (februar 45) so z gotovostjo vedeli, da bodo vodje komunističnih strank dobili v roke vso vzhodno in del srednje Evrope, saj je bilo tako sklenjeno med zapadnimi zavezniki in Sovjetsko zvezo. Zato so domači komunisti lahko na varnem čakali na konec vojne. Tudi napredovanje sovjetske Rdeče armade — ki je oktobra 1944 zavzela Beograd — jim je bilo zagotovilo, da jih bodo zavezniki postavili na vlado v Jugoslaviji in Sloveniji. Pri slovenskih partizanih je prišlo še tako daleč, da so zmagoslavno vkorakali v Ljubljano šele 9. maja, en dan po koncu vojske, ko se je Nemčija že brezpogojno vdala, torej, ko Ljubljane ni bilo treba več osvobajati in potem, ko so bili gotovi, da ja ni ostal kak morebitni sovražnik z nabito pištolo v njej. Kaj klavrna „zmagoslavna“ povorka!!

KONEC PRIHODNJIČ

* Pravljica = izmišljena zgodba brez zgodovinske podlage.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENCİ V ARGENTINI

PORTOROŽ — V mesecu marcu so začeli iskati termalno vodo in jo res našli pri 33 metrih globine. Temperatura vode je 19 stopinj Celzija, vendar računajo, da bi po različnih pokazateljih v večjih globinah moralo priti tudi do 40° C. Ker pa je v njej preveč različnih soli, voda ni ne pitna ne uporabna za zalivanje vrtov, pač pa more biti uporabna za pranje čolnov ali zalivanje teniških igrišč.

LJUBLJANA — Pesem je sonce je naslov knjige spominov pevca Toneta Kozlevčarja, ki jo je — na podlagi razgovorov z njim — spisal Ivan Sivec. Bivši bariton Slovenskega okteta in kasneje Ribniškega okteta je meseca aprila praznoval osemdesetletnico.

GORNJA RADGONA — Leta 1535 so zgradili na Tratah stolp za shranjevanje smodnika in drugih razstreliv. Stolp še danes stoji, saj je zgrajen iz debelih kamnitih blokov in je bil do nedavnega skladišče plinskih jeklenk.

LJUBLJANA — V Narodni galeriji so razstavili baročni križev pot slikarja Antona Cebeja (1722-1774), ki je nameščen v župni cerkvi v Ajdovščini. Za to priliko je vseh štirinajst slik restavriral Miha Pirnat st., ki pa je povedal, da je bil križev pot leta 1912 že enkrat restavriran in je imel mnogo dela (vsega skupaj je delal 1850 ur), da je najprej odstranil tedanje preslikavo. Pri razstavi so omenili, da je v Sloveniji kakih tisoč križevih potov, ki pa še niso strokovno obdelani ali, kot temu pravijo, še niso evidentirani.

RAZDRTO — V mesecu avgustu bo stekel promet po polovičnem delu odseka avtoceste med Razdrtim in Čebulovico, do 30. maja prihodnjega leta pa naj bi bile na odseku dokončana vsa dela. Zamudo predstavlja graditev dveh viaduktov (Bandera in Goli vrh), katera naj bi na podlagi italijanske in bivše jugoslovanske vlade financirali Italijani. Ker pa Italija po osamosvojitvi Slovenije gleda na stare dogovore z drugačnimi očmi, bodo v Sloveniji morali poiskati denar za ta dela kar sami.

LJUBLJANA — Letos bo v mesecu avgusta četrti Okarina etno festivala 1994, ki bo v sedmih slovenskih mestih. Festival bo razdeljen na tri koncertne večere, ki bodo vsebovali keltsko in cigansko folklorno glasbo ter glasbo sosedov.

LJUBLJANA — Folklorna skupina Tine Rožanc je praznovala 45-letnico obstoja. Skupina se je predvsem odražala po dobro naštudiranih plesih drugih jugoslovanskih narodov. Ta program je pod silo razmer moral odpasti, zamenjali so jih z novimi plesi iz raznih slovenskih pokrajin, ki so jih prvič zaplesali na slovesni obletnici v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma. Med drugim so zaplesali primorske in gorenjske plese ter belokranjskega Zelenega Jurija.

LJUBLJANA — V Narodnem muzeju so predstavili novo muzejsko revijo Argo in knjigo Zbirka pečatnikov v Narodnem muzeju v Ljubljani avtorice Maje Žvanut. V reviji piše Vesna Bučič o stanovanjski kulturi na Slovenskem v obdobju gotike in renesanse, Maja Lozar-Štamcar o tabernakelskih omarah iz fonda Narodnega muzeja, ostali pa pišejo še o ustanovitvi fonda filatelije v tem muzeju, centru za arheologijo srednjega veka Narodnega muzeja 1960-1987 in o otroškem muzeju.

LJUBLJANA — V seriji Vrhunski slovenski solisti je Založba kaset in plošč RTV Slovenija izdala portret odličnega slovenskega trobentarja Stanka Arnolda, ki je v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma posnel vrsto skladb za trobento in orgle. Arnolda je spremljala organistka Ljerka Očoč-Turkulin. Nastal je interpretativno in tehnično odličan posnetek del Stanleya, Corellija, Gervaisa, J. S. Bacha, Händla,

Charpetiera, J. Ch. Bacha in Buxtehudeja. Arnold je igral na piccolo trobento.

LJUBLJANA — Opusti kajenje in zmagaj je naslov evropskega gibanja za zmanjšanje kajenja. Slovenija se je pridružila temu gibanju, ki je organiziran že v trinajstih evropskih državah in se je na razpis v prvih dneh prijavilo 630 dotedanjih kadilcev. Prijavljeni bodo v Sloveniji lahko izžrebrani in prejeli kako nagrado (morda letovanje), v evropskem žrebu pa je nagrada 5.000 dolarjev.

LJUBLJANA — Slovenija izvozi v Makedonijo več kot pa v ZDA. Z njo je prva podpisala sporazum o prostem carinskem poslovanju in po tem sporazumu je prišlo na slovenski trg morje makedonskih vin. Na pritisk slovenskih vinarjev je Slovenija omejila uvoz najprej na 15, nato pa na 25 tisoč hektolitrov vina. Na to kršitev sporazuma je Makedonija odgovorila s 16-odstotno carino na vse slovenske izdelke, kakršnih ne proizvajajo sami.

LENDAVA — Tovarna zdravil Lek je zgradila ekološko tovarno, v kateri bodo sežigali micelij, ki jim ostaja od proizvodnje antibiotikov gentamicina in linkomicina. Micelij, ki jim ostaja od proizvodnje klavulanove kisline, pa bodo, ker vsebuje hranljive organske snovi, dodajali v obroke za živinsko krmo.

LJUBLJANA — Dvajset let praznuje knjižni klub Svet knjige. V teh letih je bilo včlanjenih vsega skupaj 340 tisoč članov. Danes jih je sto deset tisoč, od katerih jih je 1.810 že od vsega začetka. Biti član pomeni kupiti vsako četrtelefje vsaj eno knjigo. Na ta način je bilo prodanih štirinajst milijonov knjig, ki so izšle v nakladah med 600 in 80 tisoč izvodov. V povprečju pride v tem obdobju na vsako slovensko družino 23 knjig.

LJUBLJANA — Igralec Boris Kralj piše razne knjige, zadnja pa je tudi avtobiografija. Četrta nosi naslov Bežanja-beganja-iskanja. Prej je napisal še Koledar s 365 zgodbami, zbirko pesmi Poslavljanja, ena pa je namenjena otrokom: Jaz sem kuža Mix.

VINSKI VRH PRI SLIVNICI — Ta kraj je prej nosil ime Sveti Štefan. Na lanskem referendumu so se prebivalci odločili, da se bo kraj imenoval po starem. Po tej odločitvi je sklenila občinska skupšina uvesti poleg novega imena še novo oštevilčenje hiš, saj so bile stare brez pravnega reda.

MARIBOR — Letos je bila štajerska prestolnica sedež Gimnazijade. Sedemsto študentov štiridesetih slovenskih gimnazij se je zbralo in si pokazalo razne gledališke predstave. Prihodnje leto pa jih bo gostil Ptuj.

LJUBLJANA — Predstavniki Slovenskih železnic in Evropske banke so podpisali sporazum o posojilu za prenovo in posodobitev prog. Slovenske železnice so prve med vzhodnoevropskimi železnicami, ki so dobile tako posojilo od Evropske banke, ker banka smatra, da je njihov položaj še najmanj kritičen. V treh letih bodo obnovili 150 kilometrov magistralnih prog, petdeset pa jih bodo zaradi dotrajanosti čisto zamenjali (Zidani most-Ljubljana-Pivka).

LJUBLJANA — Slovenski kriminalisti so v sodelovanju z italijanskimi in švicarskimi kolegi zasegli 500 kilogramov ponarejenih kovancev po 5 nemških mark in po pet švicarskih frankov. Razbili so organizirano mrežo razdeljevalcev in jih nekaj zaprli.

LJUBLJANA — Združenje za demokratizacijo javnih glasil je prvič podelilo priznanja Frana Tersegla, predvojnega urednika Slovenca. Dobila jo je Vida Petrovič, časnikarka RTV. Lado Ambrožič glavni urednik informativnega programa RTV in Vinko Vasle časnikar Dela pa sta nagrado zavrnila.

Osebne novice

Rojstva: V družini Edvarda López Mondo in Tatjane roj. Fajfar se je rodila hčerka prvorojenka, ki bo pri krstu dobila ime Belén.

V ponedeljek, 23. maja, se je rodila Ljudmila Marija Ravarotto, hčerka prof. Germána in in prof. Pavlinke Voršič.

Isti dan se je v družini inž. Ivana Pippa in Alexandre roj. Bártolo rodila hčerka Viktorija Aleksandra.

Srečnim družinam naše čestitke!

Krst: cerkvi Marije Pomagaj je bil v nedeljo, 29. maja, krščen Damijan Loboda, sin Cirila in ge. Tildi roj. Štefe. Botra sta Marijan Loboda in ga. Marjeta Sterle. Krs-

til je župnik Jože Škerbec.

Čestitam!

Poroka: V soboto, 28. maja sta se v slovenski cerkvi Marije Pomagaj poročila Ivko Kokalj in Ana Marija Smole med poročno mašo, ki jo je opravil msgr. dr. Jure Rode s somaševanjem Tonija Qualizza SDB; za priče so bili ženinovi in nevestini starši Ivan Kokalj in ga. Frančiška Jenko ter Stanislav Smole in ga. Anica Ambrožič.

Čestitam!

Smrti: V Slovenski vasi je umrl Valentin Grohar (82); v San Justu 27. maja Jože Zakrajšek; v Mar del Plati je umrl Eduardo H. Staudacher (33 let); v četrtek, 12. maja, je umrl v Olivosu Franc Baloh (82) doma iz Breginja pri Kobaridu na Primorskem; v Ituzaingó pa Ivan Kopač (2 meseca).

Naj počivajo v miru!

SLOVENCİ NA KOROŠKEM

PRORAČUN: Od 1. januarja 1994 ni več obrtnega davka, zaradi tega bo manjkalo občini Bistrica 6 milijonov šilingov, na drugi strani so pa prispevke za bolnišnico in socialno pomoč znatno zvišali.

SUHA: Avstrijske stranke skrbijo, da je vse enojezično, niti ne dovolijo dvojezičnih krajevnih napisov. Prav tako bo le enojezični otroški vrtec.

ŽIHPOLJE: Ker je ravnateljica morala v začetki januarja v bolnišnico, je njena namestnica sporočila krajevemu šolskemu svetu, da je prevzela zastopstvo in ga je organizirala tako, da je bil črtan pouk slovensčine.

O pobojih...

(Nad. s 3. str.)

je smrdelo. Maček jim je ukazal, da morajo trupla pobrati ven. V Apihovih „delavnicah“ v Šiški so naredili poseben oder, ki so ga postavili ob brezno ter v šentviškem taborišču odbrali 60 nemških ujetnikov. Nato so iz brezna tri tedne vlačili razmesarjena trupla in jih na posebnih pločevinastih nosilih nosili v 200 metrov oddaljeno dolinico. Tam so izkopali jarke, v katere so jih pokopavali. Nemški ujetniki so bili slabo hranjeni, zato so dobili boljšo hrano in alkohol; delo so lahko opravljali le vinjeni. Območje je stražila četa knojevcev. Ujetnike so zvečer vozili spat v šentviško taborišče, vendar so jih namestili v ločen prostor, da ne bi komu povedali, kaj počnejo. Ko so končali, so v brezno nasuli živo apno ter ga zaminirali. Ko je Svetina Mačka vprašal, ali naj dajo nemške ujetnike nazaj v taborišče, je zavpil: „A si neumen?! Dogovori se z Ribičičem, naj jih pošljejo k Vasji.“ To je pomenilo, da so jih odpeljali v Kočevski Rog, kjer je Anton Zgonc-Vasja vodil likvidacije.

Svetina je povedal, da se je v Slaviji odkrito govorilo, da je v Kočevskem Rogu posebna enota za likvidacije, ki jo vodi nekdanji vosovec Zgonc. Spominjal se je tudi, da so morali tega poleti odpeljati v bolnišnico, ker je živčeno zbolel. Trdi tudi, da so za vse vedeli tudi Bojan Polak-Stjenka in Mitja Ribičič, saj je slednji vodil ujetniška taborišča.

Maček ga je avgusta poslal v Ajdovščino, ker so Italijani začeli veliko pisati o fojbah (jamah, v katerih so bili pobiti nasprotniki komunistov). Omenil je nekega polkovnika Benčiča, ki mu je dal dva človeka. V tri fojbe so spustili človeka, ki je povedal, da so na dnu trupla, nanje pa so metali tudi poginule živali...

Nadzornik, ki je pristojen za ljudsko šolo, je ta predlog podpisal. Črtanje slovenskega pouka je razburilo vse, ker bo ta nova ureditev veljala za šest do osem tednov.

SELE - KOT: Šola v Selah v Kotu je bila ustanovljena leta 1953. Prvo je bila samo enorazredna z osmimi stopnjami, nato so jo spremenili v dvorazredno in v vsakem razredu so bile 4 stopnje. Šolsko leto 1993/1994 je bilo prijavljenih 14 učencev od vsega začetka k dvojezičnem pouku; druga posebnost je da vsi šolarji pridejo peš, čeprav imajo nekateri eno uro in pol dolgo pot. Že večkrat je bila šola ogrožena, da bi jo razpustili ker je za nekatere politike kamen spotike. Ni jim uspelo in upamo, da jim tudi ne bo.

ZALOŽBA WEISER: Ko so dva meseca gorele sarajevske knjižnice je na pobudo založbe Weiser avgusta 1993 10 založnikov sklenilo, da bodo obnovili tamkajšnjo knjižnico, tako se bo rešil vsaj del kulture Bosne in Hercegovine. Vsota se dviga letno nad 4 milijone šilingov, pisatelji naj bi pri tem dobili honorar, s katerim bi dostojno živeli. Knjige naj bi dobili begunci brezplačno na razpolago in bi tudi organizirali literarna branja avtorjev iz Bosne. Poleg različnih avstrijskih ministrstev sodeluje kulturno ministrstvo države Slovenije.

Odstopil notranji minister

(Nad. s 1. str.)

kazala, da je nekatere nepravilnosti videl, a se je pač držal političnih interesov, ki so narekovali „kooperativno“ obnašanje.

Slivnik se na koncu ustavi pri, po njegovem mnenju, nejpomembnejšem vprašanju, ali bo Bizjakov naslednik sposoben urediti razmere na notranjem ministrstvu. Še dan pred ropom v Celovcu je bilo namreč tod mogoče slišati, da vsi, ki so se znašli v težavah zaradi dogodkov v Depali vasi in nekaterih drugih nepravilnostih, odločno zavračajo sleherno odgovornost in se upirajo vsem spremembam in zamenjavam; nekateri so bajé celo odkrito zagrozili, da naj jih le poskušajo zamenjati, če si upajo, in da bodo v tem primeru „povedali, kar vedo“. V takih okoliščinah se komentator sprašuje, kaj so nadzorni organi počeli tri leta, da so se nepravilnosti v policiji in organih za notranje zadeve lahko tako razpasle, in odgovarja, da je za to kriva tudi vse splošna brezbržnost, s katero je lani velik del javnosti in ustanov spremljal potek odkrivanja afer. Pri teh so bili veliko številnejši tisti, ki so imeli vse mogoče razumevanje za ljudi, vpletene vanje, kot oni, ki so jih obsojali.

MALI OGLASI

ANGLEŠČINA - Individualni in skupinski tečaji - Predstavništvo University College (Londonska univerza) English Phonetics Summer Course. Letošnji datum: 1 do 13. avgusta. Mila Hribar, tel in fax 627-4242, tel.: 651-5354 po 18. uri.

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. Gabrijela Marolt - Tel. 664-1656.

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchietto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; Lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; središča in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour Vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo Vam je Juan Kočar. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanj in prenovitve v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, središča, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure. - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel.: 382-1148

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, središča, petek od 18. do 20. - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od središča od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob središča od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (g. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

PO 50 LETIH BI RADI OBISKALI RODNO SLOVENIJO?

Edinstvena priložnost se vam nudi.

Imena vseh članov MUTUALA SLOGA, ki bodo 31. decembra 1994 imeli KARTO SLOGA in v navadni hranilni vlogi vsaj \$ 200.-, bodo ta dan v posebni skrinjici. Iz nje bomo januarja 1995 potegnili ime srečnika, ki bo zadel dve letalski vožnji v Slovenijo (sopotnika si izbere sam).

Pozor, imena mečemo v skrinjico konec vsakega meseca. Preje ko vložite, več listkov z vašim imenom bo v skrinjici.

KOLINE NA PRISTAVI

dne 11. junija od 18. ure dalje prodaja za dom,
dne 12. junija ob 12. uri KOSILO

Prosimo za prijave (tel. 628-1141 in 628-3788).

Rojaki, ki potujete v Slovenijo Rent - a - Card

Najem avta za Slovence po znižani ceni
Kvaliteta in solidne postrežbe vam nudita

Boštjan Kosmur in Aleš Jager

Tel./Faks 00 386 61 345-734 (če kličete iz Argentine)
Tel. 61 346-734 / 61 483-674 (če kličete iz Slovenije)

Izvlečki iz dekretov o poimenovanju ulic po Republiki Sloveniji

V San Isidru

... (Najprej omenja življenje in študije zun. ministra Lojzeta Peterleta, njegovo delo pri reviji 2000 in Tretji dan, kot ustanovitelja Krščansko socialnega gibanja, nato Krščansko demokratske stranke, delo kot predsednika vlade, podpredsednika Evropske krščansko demokratske zveze, in nadaljuje)

zato

župan občine San Isidro ukazuje

...da se imenuje Častni gost občine San Isidro g. Lojze Peterle, ...in da se... določi sektor trga, ki naj se poimenuje "República de Eslovenia".

dr. Melchor Angel Pösse
župan

V Lujanu

... (Najprej opiše delo zun. ministra Lojzeta Peterleta, predvsem v Krščanski demokratski stranki, slovenski vladi in v raznih kulturnih panogah ter nadaljuje)

župan občine Luján ukazuje

...da se imenuje za Častnega gosta mesta Luján podpredsednik vlade in zunanji minister Republike Slovenije g. Lojze

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo,
za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

Peterle; ...da se poimenuje ulica, ki oteka pred lujansko univerzo... z imenom "República de Eslovenia".

...in da se ta počastitev g. Peterleta razširi tudi na vso slovensko skupnost v Argentini in na ves slovenski narod, ki je v stoletjih znal junaško ubraniti svoje duhovne in demokratične vrednote.

Silverio Pedro Salcedo
župan

TEŽAVE Z ELEKTRIKO, ki je druga najpomembnejša energija v Slovenije. Na njo so se v Sloveniji vedno zanašali. Zdaj pa, ko so se pretrgale vse vezi z BiH (tamošnjimi slovenskimi elektrarnami) in so nastale velike ekološke težave s šoštanjsko elektrarno ter je tudi v tujini elektrika cenejša od slovenske, se čedalje bolj zatekajo k uvozu elektrike. Porabo elektrike v veliki industriji naj bi blažili predvsem z zemeljskim plinom iz Rusije in Alžirije.

BETON ZA AVTOCESTE SE ŽE PEČE. S postavitvijo novega toplotnega izmenjavalca v cementarni so v Anhovem dosegli vrsto uspehov in rekordov. Ta cementarna je minulo leto na Slovenskem izpeljala eno največjih naložb. Zgradila je nov izmenjivalec v anhovski cementarni, ki je najvišja zgradba v Sloveniji. Celotna naložba je štela okrog osem milijonov mark. Prednost je na velikem prihranku energije. Vsak dan bodo izdelali dva tisoč dvesto ton cementa. To pa bo le minimalna proizvodnja.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

NEDELJA, 5. junija

Spominska proslava ob 16. v Slovenski hiši

SOBOTA, 11. junija:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

ČETRTEK, 16. junija:

Sabnamartinska Liga žena-mati ima sestanek. Predava Jože Škerbec v spomin na domobrance.

SOBOTA, 18. junija:

Kulturni večer SKA: p. Alojzij Kukočica: Današnji napadi na družino. V Slovenski hiši ob 20. uri

Mogoče bi vas zanimalo vedeti, da...

— da se je v novi letnik Vipavskega semenišča vpisalo 60 gojencev, tako da se je ustanova znašla v prostorski stiski...

— da je Upravni odbor Slovenske matice (zanj sta podpisana dr. Jože Mahnič in dr. Vasilij Melik) poslal Komisiji za imenovanje ulic in Mestni geodetski upravi v Ljubljani predlog, naj bi vzeli v poštev imena nekaterih pomembnih kulturnih osebnosti, ki so bile povezane z delom Slovenske matice, in sicer Janeza Bleiweisa, Dragotina Lončarja, Franca in Milka Kosa, Josipa Mala, Ivana Preglja, Franceta Koblarja, Frana Zwittera, Lava Čermelja, Edvarda Kocbeka, Antona in Franceta Vodnika...

Mladika, Trst, št. 2

5. JUNIJA 1994
OB 16. URI

SPOMINSKA PROSLAVA ZVESTIH

SLOVENSKA HIŠA
BUENOS AIRES